
CHANSON NEVEZ

*Var sujet glae'har ha tristidiguez daou den
yaouanek, demeure a baroz Speyeg, prest da
vervel gant ran-galon.*

Tud yaouanek deus ma faros, didosted, me o ped,
Da zilaou ar voez a zo guenin erruet :
Me zo eur sergent-major, tistrei deuz an armeio
Rejouisset ma halon, o entreal bars ar vro.

Pa voan me partiet, da gommanç va e'honje,
Moa losquet var ma lere'h objet va e'harante,
Moa losquet var ma lere'h, fleuren ar yaouankis,
Evit mont d'ober eur c'hampagn, tressec ar guer a Paris.

Epad pevar blis anter, e zou bet e regiment,
Hi neus gret va oll chagrin a va brassa tourmant,
Bennos a bep mintin, a pad an deis, afez,
Va speret o nize betee ty va mestres.

Ma speret a nize betee va bro beniguet,
O sonjal a beb momet bars va amzer passeet,
C'hoarvezout a re guenin, e guis an darzunel :
Pa ve collet ganti e far, a non dol da vervel.

Guenime, tud yaouank, c'hoarvese memes tra,
Glae'haret bras a voan, o tont da bartia,
Rannet o voa va e'halon, o toned d'hi e'huitad,
Hi pa velas ac'hanon e devoa calonad.

Eis devez arog partial, visemp assables bemde
Ac eur sulvez d'abardaë, hi a lavaras din-me,
An daelo n'hi daou lagat, hi mones entreeoupet :
— Petra rin-me, den yaouank, pa vec'hu partiet.

— Me ya da vont breman, da ober pinijen,
Da isquat floua e du va oll dillojou guen
Evit ober caoa, da ma maia caret,
Partiet evit a Republik, en deiou tremenet.

— Pa vec'hu erru n'ho regiment, me o ped va servicher,
Da rei d'hin ho quehellou, ractal dre eur liser,
Me a meus chagrin bras, gand aon a v'ech casset,
En tu al d'ar mor bras, guis d'ar vartolodet,

Ar blavez mil eis cant tri uguen a daouzee,
Da zèves gouel an Nedelec, a voan-me partiet.

485/A

H 76

H 71

Da zeves gouel an Nedelec, da zegueur deuz a noz,
Pa voa ma c'hamaradet all o c'hont da repos.

Voan o vont da di va mestres, da laret dei quenavo.
Hi pa velas a c'hanon n'gommencas gwelo,
— Arça eta, den yaouank, moe'h o vont ar mes ar vro.
Beuzet e zeo ma c'halon, en neur mor a zaelo.

— Quenavo a laron d'och, quenavo ma mestres,
Ben ar pevar pe pomp bloas, n'hi n'hom gavo assembles.
Hi a vouches din neuse, n'hi daou lagad an daelo,
Hac a coueas d'an douar, casi guis d'eun den maro.

Dan de quenta blas voan erru bars ar guer a Ruel,
Cetu me scrivas eur liser d'am mestrezie fidel ;
Hi a respontas din, pevar devez goude
Penaos a voa clan, clan bras voar hi gouele.

— Mar na teut quet d'am c'honsoli, ma servicher fidel,
Gand ar chagrin, ar glac'har, me zo prest da vervel.
Ho ! pebeus malheur evit eun den tener da guitad he vro.
Ho velet e vuia caret, bars toul dor ar ruaro.

Pa ven e faction, var ar menceion huel,
Ma daou laguet a droe evar zu Breiz-Izel
Ma daou laguet a droe, evar zu ty ma mestres,
Mes na vellent netra, nemet coajou aliez.

Deus ar mintin a gleven un nombr a lapousset
A mouez ar rossignol, var bec ar veen pignet,
Ar rossignol a laras din dre e vouez melodius :
— Te ho c'heus ebars ar guer eur vestres erantesus.

— Eur vestres leun a c'hloae'har, a carguet a anken,
Abaone e zoe'h partiet, o c'hober pinigen.
Neuse a lavaras din, gand e vouez triumphant :
Me gred e zoe'h glac'haret, couls ac'hi, soudard yaouank.

— Var ta dal he zeo merket, gand lion an dristidiguez.
Penaos he zoe'h anquenet, o quitat da vestres.
Neuze a zisquennas d'an traon da vodik, da vodik,
Hac a teuas var ma sooa, d'a gana ar musik.

An eostic a laras din, gand e vouez triumphant :
— Me a vezo fidel d'och queit ema vec'h no regiment :
— Arça eta, eonic bian, mar vec'h din ken fidel,
Ez a iello evidon, da vetec Breiz-Izel.

Ben arc'hoas mintin, querquent vel ma vo seler,
Te a teulo d'am c'hamp, da guerc'hat eur liser.

Hanter nos mintin, n'a voa quet seler an de,
Me glevas ma messenger ; var ma frenes o canc.

Lavaret a re din neuse dre e ganaouen ;
— Roet din ar paper, ma partilu souden.
— Kerz eta, costie bian, da zion esquel digoret,
A quemeret an hent da vonet da Sprey.

Neur errui bars ar vro te hei da dy ma mestres,
Ac a comenso cana e quichen e frenes,
Te a lavaro del penaus vec'h digasset,
Deus ar guer a Baris, gant e maia caret.

Dan heur an anter nos, erruas an costie.
Da houl en digor digand ma mestresic ;
— Plac'h yaouank, emezan, digoret din an or
Me zo digasset aman, gant ma sergent-major.

— An den yaouank-se, herves a meus eleyet,
A zo choazet gand Douc, vit bea da briet,
Cetu aman eur liser a neus roet din-me,
Me ia da bartial breman, da gonta dezan o toare

Ar blaves mil eis cant tri-ugen a c'housec,
Ministr ar brezel en deves decidet,
Ministr ar brezel en devoa decidet
A veze bet liberet tout ar blavez unec.

Da ma mestres ractal, a scrivaz eur liser,
Evi annonç dezi a voan erru dar guer.
— Arca eta, plac'h yaouank, a lavaren dezi,
Quemered da joüstud a quited da enni.

Dan decved a vis do, a voan me partied,
Deus ar guer a Baris, vit va bro beniguet,
Nense a tenas so.e'h din na demeus ma mestres.
Evit un den yaouank pebeus plijadures.

Neur errui bars ar vro ezon et d'y goellet ;
Neur entreal bars an ty dezy voan non adresset ;
— Bonjour doc'h, ma mestres, cetu me bars ar vro,
Erru on gend joüsted, da laquat fin do cauo.

— Laquet breman e ru an dillajou pa gret
Laquet houa e du, pa voan me partiet,
Laquet breman o torn, c'hani o servicher,
Ma vesimp-ni unisset ar rest deus on amzer.

— Cetu aman eur seien, evit fin deus or yaouankis,
A meus digasset doc'h, deus a guer a Baris,
Conservit anezi, gand o coalen arc'hant,
Quen a ieffemp on daou ous tol ar sacramant.

— François ques, va servicher, tme ar plac'h, neuse,
Na momp quet ar bonheur d'errui bars ar point se
Or e'herent o deuz chenchet aboue zoe'h partiet,
Ny eo an daou malheurussa zo gant Doue crouet.

— Ma mestres ! ma mestres ! ! nam ziseonsolet quit,
Car me a meus eur galon a zo tener meurbet,
Me zo eun den yaouank, tistrei deus ar armeto,
A meus souffret deja nomb bras a dourmancho.

— Mes ebars va oll chagrin me a nom gonsole,
Pa teue song din a c'hanoc'h va dous, va e'harante,
A breman, va mestres, ma vesemp separet,
Gand eur bared avel, me a vo discret.

— A possubl a ve eta, a mellemp meritet,
Deus a beurs or e'herent, un dra quer eri meurbet,
Deus guenin-me dan illis, bezemp on dzou fidel,
lamp d'ober or tromesse, dirag en Aviel.

— Neuse ni bedo Doue, ac e Vam beniguet,
Da rei da dout or e'herent, sclerigen var ar sujet
Demeus ar bromesse a mump ny on daou gret
Da vevi assembles, queit a vimp var ar bed.

— Arça eta, den yaouank, me guemer eur loden,
Demeus o e'hol chagrin, a demeus o c'hanken,
Breman vellan ervad, demeus o propojo,
Evit on separi, neus nemet ar maro.

— Et breman dar guer, a me ia ive,
Ac informomp or sud, deus holonte Doue,
A ben dissul d'abardaë, dan heur goude creis-te,
N'y nom gavo assembles da gonty on doare.

— N'y nom gavo assembles lec'h a mump goulennet
Sclerigen digand Doue, ac e Vam beniguet,
Laromp breman eur *Baler rog* nom sispertia,
Quevavo ta, ma mestres, queno dissul guenta.

An'den yaouank errui bars ty e dad.

— Area eta va sad quez, silaouit va feden,
Me ia d'expliqu doe'h breman va flandden,
Me ia da lavaret d'och gr pes so erruet,
Ac ar pes a bouez bemde var ma speret.

— C'honoc'h vias so tremenet aboue pardon ar C'hrao,
Voa goneet va c'halon, gand eur plac'hie yaouank ;
Gant o c'hamaradezet, moa guellet anez,
Charmet doa va c'halon, gonezet a voa ganty.

— An eil gutch ma y guellis voa bars ilis Sant-Per,
Daoulinet ebars ar c'heur, vis-a-vis dan auter,
Eno pa moa y gullet neuze a moa songet
Penaus a voa un elez deus an en disquennet.

— Pa voa echu an overen, voan deut'mes an illis
D'y gortos bars ar verred, goude fin an offiç,
Pa voa o sortial ar mes deus ar porchet
Me zirijas ma fejou vit monet d'y c'havet.

— Bonjour d'och plahik yaouank, rouanes an douar,
Ebars ar Finister, na velfen quiet o par,
Gouet eo ma c'halon guenoc'h plahik, yaouank,
Lavaret din, ma o ped, breman o sentiment.

— C'houi ez eo, den yaouank, an hini a garan,
N'eus nemedoc'h d'am laquat eurus bars er bed-man,
Ma c'halonik a voa guenoc'h gonzet,
Aboue ar c'henta guez'h, ma guenoc'h pariantet.

— Mar vesimp separet, me vo ar malheurussa
A zo bet gand Doue crouet bars er bed-ma,
Rac se, eta, or sud ques, designomp on deves,
Vit n'a errullomp tout da harant assembles,
C'hoant bras a mump on daou da vea priejo,
Evit gallout nom garout, tre betec ar maro.

Respont dan daou den yaouank

— Arca'ta, daou den yaouank, n'y a deus o maguet,
Ac evit dimezi or d'honje na po quiet,
Ny na gredomp birviquen 'zoc'h galvet gant Doue,
Car na neus evidoc'h, noalc'h, a fidelite.

An daou den yaouank d'ho c'herent

— Ben dissul quenta, epad an overen,
Eguis domp ni on daou, goulennit selerigen.
Evar ar garantez a zo e n'er c'halon,
Ac a pezo respont deus on affection.

— Na dent quiet da gontaria diou garantez parfait,
Pere varvo gand glac'har mar vint dispartiet,
Ny a teu do pedi da rei domp o conje,
Ma vezo gret er bed man, pes zo laquet gant Doue.

Respont dan daou den yaouank

— Intuil ezeo doc'h, insisti davantach,
Unan ahaoc'h hei da gouent an ini ni da seoulach,
Noc'h quiet galvet gant Doue da vea unisset,
Rac-se eta, daou den yaouank, rak-se nom separet.

An den yaouank de guerent

— Arca eta, va oll guerent, me ia da lavaret ;
Bana a ret ma c'halon, troubli ret ma speret,
Me ia da lavaret d'och, quenavo ! quenavo !
Vare'hoas pe darzo an de, me a vezo maro !!!

An den yaouank rencontras e vestres

Don heur goude creiste, me gavas va mestres,
A hy glaharet bras a leun a dristidigues,
— Autrou Doue, den yaouank, o pebeus planedes,
Rannet czeo ma c'halon, sionas gand an anken.
Oh ! querent malheurns, c'houl a pe ar galon,
Da lezel daou den yaouank, da vervel gant ran-galon.

An daou den yaouank d'ho c'herent

— Preparat o tillat caon, aben are'hoas vintin
N'y a vo cavet maro, dindan ar veen ivin
A zo quichen an illis, e cornig ar verred
A dindan pehini, n'y a vo interet
Laquet a hanomp, me o ped, dindan ar memes be.
Evit ma veflomp assemblies, hed a3 eternité ! Amen !!

FRANÇOIS RUPPE.

CHANSON NEVEZ

*Voar sujet ar gonscrivet yaouank demeus ar
blaves mil eis cant unec a tri-uguen*

Domine potentissime da luminem mihi
Me oped ta, va Doue, dont dam seferigeni
Evit ma hallin discleria va buez tremenet
Ac ar pannon da bere, sionas, e zon sujet.

Digorit o tiou seouar, silaonit un den yaouank
Pehini neus quitted e vro, ar blaves-man presant
Ar blaves mil eis cant daouzec a trugen
Dar bemp var nuguent an vis kersu, vit rei doe'h da gompred.

An deis-se deus ar mitin, voa deut an ordrenanç
Da bartial dan dregon, evit ar republik Frang
Cetu ar gonscrivet yaouank, oll voa glac'haret,
O elevet ar hellon-se, o c'hallon voa rannet.

Obliget da guitad, ho c'herent ho mignonnet,
Ho sadou, ho mamou, ho breuder, ho c'horazet,
Var ma feillen voa merket ar c'homso eri a eruel ;
« Punisset a vec'h, mar vanket d'an appel. »

O vellet ar c'homzou-se, va c'hallon voa rannet
Au jour a zirede demeus ve daou laguet.
Cetu me partiet, dan dregon deus ar mis
Hirio mon e mont Valerien, ust ar guer a Paris

Nonquet aman va hunan, o souffri tourmancho
Pevar all azo c'hoas, pere zo deuz ma bro
Evar sujet da bere meus c'hoant da barlanta
Car pevar soudard ezint, d'emeus ar vaillanta.

Bemnos nom reonissomp, arog mon da gousket
Or c'halon ra met unau, pa vemp reunisset ;
Nense a barlantomp deus ar plijadurezo
A misemp ebars ar guer, gand or c'hamarado.

Pa lejomp da boormen, teue eaus deus ar vro.
Gand daelo on daou lagat, a c'hiehem an encho.
Evel an druzunet kes, collet ganty e far
Pini nom dol da vervel, ractal var an douar.

Pa jonjan em sad, em mam, pere nens va maguet
Hac ebars au ty eurus, lec'h ma zon bet ganet,
Neuse a ven scoet a disconsolation
Ac eguis un tol lanç, a dreus din ma c'halon.

Pa teu ebors va memor, an amzer meus passeet,
Gant ma c'hamaradet a ma c'hamaradezet
Deus pere allas !!! allas !!! ezon, separet hirio
Palec'h ezeo et eta, ar plijadureso

Mump tanveet assembles, couls an nos vel an de ;
Cetu ar pes e basse dre va speret, bemde ;
Ma mestres, ma mestres, aman var ma chanson
Me a num recommand doe'h, deus a greis va c'halon

Songit bars an hini o car, pehini zo an arme
Prest da vont an disesper, o hortos e gonge.
Breman zo pevar bloas a voan en ho quichen.
Ac an an deis a hirio mon evar leign eun duchen.

Evar leign eur menez, faç dar seis sort amzer,
Ust ar guer capital Franç, mon o souffri miser.
Divar leign an duchen-man dolau vechou ma zello
Evar su ma bro natal, mais nitra na vellon

Nemet ar firmamant pehini zo ust or pen,
Ac an eol santel ra deomp ar selerigen,
Deus an nos a vellon choas ar loar ac ar sterret
Pere contemplon bemnos, arog mont da gousket,

Demeus selerigen pere pa voan ebars ar vro
A profiter vit monet d'ober pourmenadenno.

Cetu aze souveniriou, a zo eri a cruel ;
Bet truez ous o pugale, tadon mamou santel.

Querent ha mignonet, na ouiflee'h quet compren
Ar mizeriou a souffromp aman var an duchen,
Dar poaniou ar brassa ezer sujet bemde,
Obliget d'ober faction, couls an nos vel an de.

Gant ar sac'h var o chouq, o fusul o sabren,
Ac evit nom reposi neus nemet eur planken.
Henes a zo eur gucle a zo yen a kalet
Evit reposi eur ehorf paour pehini ve scornet.

O tout deus ober faction, dre a glao pe an avel
A glever, epad an nos, dre o tiou seouarn o yudel.
Mar vise lavaret din, breman sod daounguen mis
Viseu bet quen malheurus o tremen va yaoukis

Me mise pedet Doue, da dori va flaneden
Mais pa zeo digoet guenin, ez eo ret din y dounguen
Ac ebars fin va c'honge martese vo bresel
Neuse neur vro estranjor, martese vo ret mervel,
Songit ta, tud yaouank, peguen trist ve ar maro,
Mervel da bemp bla varnuguen, e creis tan ar c'hanonion.

Mar in ar c'hellou d'ar guer da laret vin maro,
Laquet guenin, me o ped, un nanbeut pedenno,
A neuse e bars ar vro, evel e ma ar c'his
Choullan guenoc'h eur *Datch*, pe un *De profundis* !

Mont a ran, va mignonet, breman da echui
Re gloac'haret eo va c'halon vit galout continui
Mais quen evit finissa, meus c'hoant da lavaret
Hano ar pevar den yaouank, deus pere meus parlantet

Unan a zo e hano, Jacques Bourriquen
An eil demeus ane, e zeo Even Gourlaouen
Isidor Maisonneuve, a Corentin Lagadee,
An hini diveza zo deus Carais, an tri al deus Speyet.

Mar moe'h clasq gout a elevet, piou neus gret ar ehanson,
Ma bars ar guer a Baris, canuet e zeo e galon,
Sergent-major e zeo, demeus ar blavec unec
E hano zo François Ruppe, demeus bourg Speyet

Breman or pemp assembles, or speret bars ar vro
A laromp dar Flaister, *quenavo !! quenavo !!*

FIN

FRANÇOIS RUPPE.

